

SLOVENSÁ AKADÉMIA VIED

Úrad SAV

Odbor medzinárodnej spolupráce

Evidenčný list

Národného komitétu a zastúpenia medzinárodnej únie v SR

1. Názov Národného komitétu/únie:

(skratka NK, príp. webová stránka)

Slovenský národný komitét astronomický (SNKA) pre Medzinárodnú astronomickú úniu
(International Astronomical Union, IAU)

<https://www.astro.sk/o-nas/narodny-komitet-pre-iau/>

2. Územná kategorizácia:

(slovenský, regionálny)

slovenský

3. Meno a adresa reprezentanta v SR:

(č. tel., fax, e-mail)

Mgr. Martin Vaňko, PhD., č. tel.: +421 52 7879169, e-mail: vanko@astro.sk

4. Názov medzinárodnej organizácie/únie, ktorej je NK členom:

(adresa jej reprezentanta, číslo bankového konta)

International Astronomical Union - Union Astronomique Internationale, IAU

General Secretariat, Head of Administration for the IAU: Maria Rosaria D'Antonio

Adresa: IAU-UAI Secretariat
98-bis Blvd Arago
F-75014 Paris, France

Telefón: +33 1 43 25 83 58

Email: iuinfos@iap.fr; dantonio@iap.fr

Číslo bankového konta:

Bank: BNP PARIBAS

Bank Address: 53, Av. Gen. Leclerc, 75014 Paris, France

IBAN: FR76 3000 4008 1600 0102 7817 856

BIC/SWIFT: BNPAFRPPXXX

5. Názov zastrešujúcej medzinárodnej organizácie/únie:
(ICSU, UNESCO a pod.)

ICSU- International Council for Science

6. Kategorizácia členských príspevkov:
(podľa stanov)

Každý národný člen platí do IAU únie ročne počet príspevkových jednotiek odpovedajúcich kategórii, do ktorej je zaradený, podľa nižšie uvedenej tabuľky. (Národní členovia so statusom – „dočasný člen“ platia polovicu a tí so statusom – „budúci člen/pozorovateľ“ neplatia.)

Categories as defined in article 10 of the Statutes

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	2	4	6	10	14	20	27	35	45	60	80

number of units of contribution

(zdroj: https://www.iau.org/administration/statutes_rules/bye_laws/#Bye-LawsVII)

– Príspevková jednotka pre Kategóriu I bola v r. 2024 3 418 €, pre r. 2025 to bude 3 486 €.
(zdroj: <https://www.iau.org/administration/membership/national/qualification/>)

– Slovensko je zaradené do Kategórie I (najnižší príspevok, v r. 2024 3418 €, pre r. 2025 to bude: 3 486 €):

National Member: Slovakia

Year(s) of entry	Member status	Category	Total members	National Committee
1922, 1993	Member	I	51	NCA

Organization address:

Slovak Academy of Sciences
Scientific Secretary
Štefániková 49
814 38 Bratislava
Slovakia
Phone: +421 25 249 6131
Fax: +421 25 249 6849
Email: IAU_Slovakia@astro.sk
Organization website: <http://www.sav.sk/>

(zdroj: <http://www.iau.org/administration/membership/national/members/28/>)

7. Požiadavka pre členský príspevok v r. 2025:
Členský príspevok za rok 2024 vo výške: 3 418 €
(uhradený – kto uhradil /neuhradený)

Členský príspevok uhradený, uhradila SAV. Doklad-faktúra z Úradu SAV:

02.02.2024	941756361	FR76 3000 4008 1600 0102 7817 856	BNPAFRPPXXX	IAU		
02.02.2024	PP na úhradu				-3 418,00 EUR	-3 418,00 EUR
02.02.2024	2024					
IAU 2024 - Slovak Academy of Sciences						

8. Zloženie NK/zastúpenia únie:

Predseda: Mgr. Martin Vaňko, PhD. (vanko@ta3.sk)

Adresa: Astronomický ústav SAV, v. v. i.
Tatranská Lomnica
059 60 Vysoké Tatry

Podpredseda: doc. RNDr. Rudolf Gális, PhD. (rudolf.galis@upjs.sk)

Adresa: Prírodovedecká fakulta Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach
Šrobárova 2
041 54 Košice

Tajomníčka: Mgr. Zuzana Kaňuchová, PhD. (zkanuch@ta3.sk)

Adresa: Astronomický ústav SAV, v. v. i.
Tatranská Lomnica
059 60 Vysoké Tatry

Členovia: RNDr. Ivan Dorotovič, CSc. (ivan.dorotovic@suh.sk)

doc. RNDr. Leonard Kornoš, CSc. (kornos@fmph.uniba.sk)

Mgr. Július Koza, PhD. (koza@ta3.sk)

doc. RNDr. Juraj Tóth, PhD. (Juraj.Toth@fmph.uniba.sk)

9. Kto ustanovil (zvolil) NK/zastúpenie únie:

SNKA, ktorého funkčné obdobie sa začalo 13. apríla 2022, bol zvolený individuálnymi členmi IAU za Slovensko evidovanými sekretariátom IAU k 24. februáru 2022 (49 členov), vo voľbách do SNKA, ktoré sa uskutočnili tajne v dňoch 24. 2. - 11. 3. 2022 online prostredníctvom internetovej služby Anonymous Doodle. Voľba predsedu, podpredsedu a tajomníka SNKA prebehla 13. apríla 2022 online prostredníctvom služby Anonymous Doodle. Zápisy z volieb sú dostupné na [www stránke SNKA: https://www.astro.sk/o-nas/narodny-komitet-pre-iau/](http://www.astro.sk/o-nas/narodny-komitet-pre-iau/)

10. Doplnujúce údaje:

(možnosti integrácie, získanie dotácie a pod.)

Členstvo v IAU umožňuje:

- integráciu slovenských vedcov a doktorandov do projektov IAU,
- získavanie významných dotácií od IAU pri organizovaní vedeckých podujatí,
- dotovanie účasti na vedeckých konferenciách, seminároch a medzinárodných školách organizovaných IAU,
- podporu pri aplikovaní na medzinárodné pozorovacie programy na veľkých astronomických prístrojoch,
- implementáciu vzdelávacích aktivít IAU na Slovensku.

Dátum: 23. januára, 2025

Vypracoval: Mgr. Martin Vaňko, PhD.

Kontakt: Tel. č.: +421 52 787 9169, e-mail: vanko@astro.sk

Príloha k Evidenčnému listu:

1. Najvýznamnejšie prínosy NK v minulosti a v budúcnosti, nadväznosť na činnosť vedeckej spoločnosti

(uveďte na osobitnom liste, max 1 strana)

SNKA je oficiálnym národným orgánom zastupujúcim SR ako kolektívneho (národného) člena Medzinárodnej astronomickej únie (International Astronomical Union, IAU), ktorá je prestížnou medzinárodnou vedeckou spoločnosťou zastrešenou Medzinárodnou radou vedeckých únií (ICSU). SNKA sprostredkuje profesionálnym astronómom na Slovensku individuálne členstvo v IAU a zastrešuje činnosť vo vedecko-organizačných záležitostiach v oblasti astronómie s IAU. Členstvo krajiny v IAU vytvára štandardné pracovné výskumné prostredie v oblasti astronómie a astrofyziky. Priemerný ročný finančný prínos pre Slovensko, SAV a Astronomický ústav (AsÚ) SAV, v. v. i. prevyšuje ročný finančný príspevok do IAU. Prínosy vyplývajúce z členstva v IAU ovplyvňujú oblasť spoločenskú, vedeckú aj finančnú:

– SNKA menuje/volí reprezentantov do významných medzinárodných organizácií, napr. *EAST - European Association for Solar Telescopes*, ako aj zástupcu SR v Rade riaditeľov prestížneho európskeho vedeckého časopisu *Astronomy & Astrophysics*.

– AsÚ SAV získal od IAU dotácie na organizovanie celosvetových prestížnych kongresov. V roku 2004: 25 000 CHF na *Sympóziu IAU č. 224 - The A-Star Puzzle*, Poprad. V roku 2011: 19 000 EUR na *Sympóziu IAU č. 282 - From Interacting Binaries to Exoplanets: Essential Modeling Tools*, Tatranská Lomnica.

– AsÚ SAV od roku 2001 spravuje pre IAU Medzinárodnú databázu dráhových parametrov meteorov, *IAU Meteor Data Center (MDC)*, ktorú využíva celosvetová vedecká komunita meteorickej astronómie. Významnou úlohou spravovania je rozhodovanie o spoľahlivosti a katalogizovaní nových dát. V roku 2015 bola k databáze fotografických meteorov pridaná Kalifornská databáza videometeorov *Cameras for Allsky Meteor Surveillance*, v roku 2018 rádiometeory z observatória *HISSAR* v Tadžikistane, v roku 2021 Japonský video katalóg *SonotaCo*.

– Od roku 2021 AsÚ SAV spravuje aj druhú časť Medzinárodnej databázy IAU MDC obsahujúcu zoznam všetkých meteorických rojov a ich parametre. MDC tím navrhol nové pravidlá pre pomenovanie rojov, ktoré boli v roku 2022 schválené F1 komisiou IAU (Jopek et al., 2023, *New Astronomy Reviews* 96, 101671) .

– Slovensko dostalo možnosť pomenovať jeden exoplanetárny systém, zapojením sa do projektu *IAU100 NameExoWorlds* v rámci osláv 100. výročia založenia IAU. Slovensku priradená exoplanéta *HAT-P-5b*, ktorá obieha okolo hviezdy podobnej Slnku, od decembra 2019 nesie meno *Kráľomoc* a jej materská hviezda *Chasoň*.

– SNKA vydalo v roku 2021 podporné stanovisko k iniciatíve IAU k ochrane prirodzenej nočnej oblohy a regulácii využívania kozmického priestoru, ktoré prispelo k rozhodnutiu, že SR oficiálne podporilo iniciatívu IAU, čo bolo potvrdené Úradom pre vesmírne záležitosti OSN.

2. Správa o činnosti NK/únie za rok 2024

Činnosť SNKA súvisí aj s funkciami zástupcov SNKA a ostatných členov IAU, ktoré umožňujú aktívne reprezentovať Slovenskú profesionálnu astronómiu a spolurozhodovať pri dôležitých uzneseniach týkajúcich sa jednotlivých oblastí výskumu a pri plánovaní významných vedeckých podujatí. V roku 2024 vykonávali v IAU funkcie:

- RNDr. Ivan Dorotovič, CSc., funkcia v IAU: člen medzidivíznej pracovnej skupiny Koordinácia synoptických pozorovaní Slnka (divízie B-E); národný koordinátor IAU pre vzdelávanie astronómie na Slovensku,
- Mgr. Miroslav Fedurco, PhD., funkcia v IAU: člen výkonného výboru pracovnej skupiny Juniorských členov,
- doc. RNDr. Rudolf Gális, PhD., funkcia v IAU: národný koordinátor IAU pre popularizáciu astronómie na Slovensku (do 27. augusta 2024) a národný koordinátor IAU pre astronomické vzdelávanie na Slovensku
- Mgr. Ľubomír Hambálek, PhD., funkcia IAU: národný koordinátor IAU pre popularizáciu astronómie na Slovensku (od 27. augusta 2024)
- RNDr. Zoltán Garai, PhD., funkcia v IAU: člen výkonného výboru pracovnej skupiny Juniorských členov,
- RNDr. Mária Hajduková, PhD., funkcia v IAU: člen pracovnej skupiny pre nomenklatúru meteorických rojov v komisii F1 - Meteory, meteority a medziplanetárny prach,
- RNDr. Pavol Matlovič, PhD., funkcia v IAU: člen výkonného výboru pracovnej skupiny Juniorských členov,
- RNDr. Roman Nagy, PhD., funkcia v IAU: člen výkonného výboru pracovnej skupiny Juniorských členov, národný koordinátor IAU pre astronomické vzdelávanie na Slovensku,
- RNDr. Vojtech Rušin, DrSc., funkcia v IAU: člen pracovnej skupiny Slnčné zatmenia v divíziách C - Vzdelávanie a popularizácia a D - Slnko a heliosféra,
- doc. RNDr. Juraj Tóth, PhD., funkcia v IAU: člen organizačného výboru komisie F1 - Meteory, meteority a medziplanetárny prach.

1/ Problematika ochrany prirodzenej nočnej oblohy – iniciatíva IAU

R. Gális (Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach) v roku 2024 v súčinnosti s IAU pokračoval v aktivitách v oblasti *ochrany tmavej a rádiovo tichej oblohy* najmä v súvislosti s budovaním megasústav satelitov. Množstvo umelých telies na obežnej dráhe okolo Zeme vážne obmedzuje astronomické pozorovania nielen v optickej, ale aj rádiovej oblasti. R. Gális v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR inicioval oficiálnu podporu Slovenskej republiky pre zaradenie bodu s názvom *Tmavá a rádiovo tichá obloha, astronómia a veľké sústavy satelitov: riešenie nových problémov a výziev* do programu zasadnutí Vedecko-technického podvýboru (STSC) Výboru OSN pre mierové využívanie vesmíru (COPUOS) na nasledujúcich päť rokov. K prijatiu tohto pre astronómiu významného diplomatického rozhodnutia došlo počas 61. zasadnutia STSC, ktoré sa konalo 29. januára – 9. februára 2024 vo Viedni. Vďaka iniciatíve R. Gálisa sa Slovenská republika tiež stala členom *Skupiny priateľov tmavej a rádiovo tichej oblohy pre vedu a spoločnosť*, ktorej založenie iniciovali delegácie Španielska a Čile. O podpore riešenia vplyvu sústav satelitov na astronómiu zo strany OSN R. Gális informoval prostredníctvom

článku na stránkach Slovenskej astronomickej spoločnosti (SAS) pri SAV. R. Gális, ako predseda SAS pri SAV, tiež podpísal memorandum o zriadení piatej oblasti zvýšenej ochrany pred svetelným znečistením na Slovensku. K vyhláseniu *Parku tmavej oblohy Muránska planina* došlo 3. mája 2024 na Salaši Zbojská (Zbojnický Halaš) o čom R. Gális informoval v článku na stránkach SAS pri SAV.

2/ Zastúpenie Slovenskej Republiky na zasadaní Rady riaditeľov európskeho vedeckého časopisu *Astronomy & Astrophysics* (zástupca je volený národným komitétom).

M. Hajduková (Astronomický ústav SAV, v. v. i.) sa zúčastnila zasadnutia členov riadiacej rady (RR) časopisu *Astronomy & Astrophysics* (A&A), ktoré sa konalo na Vilnius University (Vilnius, Litva) v dňoch 13. – 14. júna 2024. V priebehu zasadnutia sa (okrem iného) diskutovalo o prudkom náraste článkov zaslaných do A&A v rokoch 2023-24. Náhla zmena bola spôsobená oznámením prechodu časopisu *Monthly Notices of the Royal Astronomical Society* (MNRAS) na otvorený prístup od 1. januára 2024. Prechod znamenal však aj zmenu týkajúcu publikovania, články začali podliehať poplatkom za spracovanie, pričom sa to týkalo všetkých príspevkov zasielaných do MNRAS už po 1. októbri 2023. V dôsledku toho veľký počet autorov zo sponzorských krajín časopisu A&A prešlo na publikovanie v časopise A&A, kde majú možnosť publikovať bez ďalších poplatkov. Dôležitá informácia z tohto zasadania je tiež že, impaktný faktor (IF) časopisu A&A od roku 2014 neustále rastie a v roku 2022 dosiahol historicky najvyššiu hodnotu 6,5. V dôsledku toho je IF časopisu A&A v súčasnosti vyšší ako IF iných významných časopisov v oblasti astronómie a astrofyziky, ako sú *Astrophysics Journal*, *Astronomical Journal* alebo MNRAS.

M. Hajduková sa zúčastnila zasadnutia členov riadiacej rady (RR) časopisu A&A aj dňa 18. novembra 2024, ktoré sa konalo online. Cieľom stretnutia bolo prediskutovať návrhy Výkonného výboru RR A&A, ktorý na prezenčnom júnovom zasadnutí dostal za úlohu navrhnúť riešenie situácie, v ktorej sa časopis nachádza. Enormný nárast článkov spôsobil zvýšenie výdavkov na prevádzku redakcie, ako aj zníženie podielu z vydavateľstva v dôsledku väčšieho počtu publikovaných strán, za ktoré musí časopis zaplatiť. Po podrobnej diskusii RR A&A odsúhlasila nasledovné reštrikcie: (a) Horná hranica počtu strán článku publikovaného v A&A je stanovená na 12 hlavných strán plus 8 strán príloh. Príspevky prevyšujúce tento limit budú spoplatnené sumou 150 EUR/stranu pre všetkých autorov (vrátane autorov zo sponzorujúcich krajín). (b) Poplatky za strany článku pre autorov z krajín, ktoré nie sú sponzormi A&A sú stanovené vo výške 150 EUR/stranu pre autorov z inštitúcií, ktoré nie sú predplatiteľmi A&A a vo výške 100 EUR/stranu pre autorov z inštitúcií, ktoré sú predplatiteľmi A&A.

3/ Deň žien a dievčat v astronómii – iniciatíva IAU

Na počesť všetkých žien pracujúcich v astronómii, IAU vyhlásila 11. február za *Deň žien a dievčat v astronómii*. Tento sviatok je oslavou nezastupiteľnej úlohy žien v astronomickom výskume. R. Gális (Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach) pripravil online podujatie, ktorého cieľom bolo vyzdvihnúť úlohu žien v rozvoji vedy a zároveň povzbudiť dievčatá, aby uvažovali o kariére v astronómii. Podujatie sa konalo 7. marca 2024 hybridne: v priestoroch planetária Centra voľného času v Košiciach a online. Na úvod R. Gális v krátkosti predstavil projekt IAU Ženy a dievčatá v astronómii. Podujatie ďalej pokračovalo prednáškou *Vesmír v laboratóriu*, ktorú predniesla *Mgr. Zuzana Kaňuchová, PhD.* (Astronomický ústav SAV, v. v. i., Tatranská Lomnica). V prednáške účastníkom predstavila, čo skúmajú astronómovia v laboratóriách a ako k svojej práci využívajú časticové urýchľovače. Program podujatia

pokračoval projekciou hviezdnej oblohy v planetáriu. Na podujatí sa zúčastnilo asi 40 účastníkov a prednáška je dostupná online.

Astronomický ústav SAV, v. v. i. vyhlásil súťaž *Ženská osobnosť v Astronómii* pre žiakov 2. stupňa ZŠ a osemročných gymnázií. Cieľom bolo vypracovať projektu o ženskej osobnosti v astronómii. Víťazka navštívila vysokohorské observatórium na Lomnickom štíte, kde videla unikátne prístroje na pozorovanie Slnka a aj samotný proces pozorovania. Výherkyňa 2. miesta súťaže spolu so svojimi spolužiačkami mala možnosť zoznámiť sa najväčším ďalekohľadom na Slovensku a s nevšednou prácou astronómov na Skalnatom Plese. Výherkyňa 3. miesta súťaže pozorovali v areáli v Starej Lesnej kométu Tsuchinshan-ATLAS, farebné zložky hviezdneho systému Albireo, prstenec Saturnu a iné objekty.

4/ XXXII. Valné zhromaždenie Medzinárodnej astronomickej únie, IAU GA 2024

V termíne 6. - 15. augusta 2024 sa v Kapskom meste (Juhoafrická republika) konalo XXXII. Valné zhromaždenie Medzinárodnej astronomickej únie (IAU General Assembly 2024), na ktorom sa zúčastnilo 56 národných delegátov (počas kongresu sa pripojila ešte jedna krajina, sumárne teda 57) či už prezenčne alebo online. Slovenská republika mala na tomto podujatí tiež svoje zastúpenie. Počas Valného zhromaždenia IAU v Kapskom meste, sa udeľovalo Čestné členstvo IAU (IAU Honorary Member) kandidátom, ktorí boli navrhnutí národnými komitétmi svojich krajín. SNKA (na základe tajnej voľby členov IAU na Slovensku) navrhol svojho kandidáta, menovite *RNDr. Pavla Rapavého*, ktorý bol úspešne zvolený.

5/ Koordinácia popularizačných a vzdelávacích aktivít IAU na Slovensku

Podujatie *Európska noc vedy 2024* sa konalo 27. septembra 2024. Okrem iných miest na Slovensku sa k tomuto festivalu vedy pripojil aj Poprad (priestory Obchodného Centra MAX), kde mal Astronomický ústav SAV, v. v. i. svoj vedecký stánok (ktorý prezentovali Ľ. Hambálek, M. Kováčová, N. Shagatova a D. Tomko). Súčasťou programu boli besedy s verejnosťou, premietanie dokumentov na rôzne astronomické témy ako *Výskum Slnka, hviezd, asteroidov, komét a exoplanét*. Vedecký stánok s názvom „S ďalekohľadom na cestách“ v rámci *Európskej noci vedy 2024* pripravil aj R. Gális (Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach) v priestoroch OC Optima v Košiciach. Niekoľko stoviek účastníkov všetkých vekových skupín, no najmä mládeže sa mohlo dozvedieť novinky z aktuálneho astronomického výskumu, súťažiť o zaujímavé ceny s astronomickou tematikou (asi 250 účastníkov), vymalovať si astronomickú omaľovánku a tiež pokochať sa pohľadom na rôzne vesmírne objekty prostredníctvom ďalekohľadu. Počasie síce neprialo, no aj virtuálne pozorovanie znamenalo pre mnohých účastníkov vôbec prvý pohľad cez astronomický ďalekohľad.

Astronomický ústav SAV, v. v. i. sa tiež zapojil aj do projektu s názvom *Týždeň vedy a Techniky na Slovensku 2024*, ktorý sa konal v termíne 11. – 17. novembra 2024. Cieľom tohto projektu je zlepšiť vnímanie vedy a techniky v povedomí celej spoločnosti. Program pre verejnosť bol pripravený aj v priestoroch AsÚ SAV v Tatranskej Lomnici a pozostával z prednášok pracovníkov a pozorovania nočnej oblohy pre verejnosť (J. Adamčák, M. Benko, Ľ. Hambálek, E. Kundra, V. Rušin, J. Rybák, N. Shagatova, J. Svoreň a A. Voitko). Podujatí sa zúčastnili organizované skupiny, školy, ako aj rodičia s deťmi (celkovo asi 600 návštevníkov). R. Gális zorganizoval v rámci tohto projektu podujatie v priestoroch hvezdárne a planetária Centra voľného času v Košiciach dňa 7. novembra 2023. Podujatie začalo premietaním dokumentárnych filmov. Ing. Peter Kaňuk predstavil vo svojej prednáške Zaujímavé astronomické úkazy v roku 2025. Podujatie pokračovalo projekciou hviezdnej

oblohy v planetáriu. Na podujatí sa zúčastnilo asi 20 účastníkov a prednáška je dostupná online.

Národný koordinátor pre popularizáciu astronómie IAU na Slovensku a Národný koordinátor pre astronomické vzdelávanie IAU na Slovensku R. Gális (Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach) sa zúčastnil (prostredníctvom telekonferencie) piatich zasadnutí Úradu pre popularizačné aktivity IAU, ktoré sa konali v dňoch 18. januára, 23. februára, 10. apríla, 15. mája a 30. júla 2024. Na týchto zasadnutiach ako aj prostredníctvom dvoch správ pre IAU informoval o organizácii popularizačných aktivít v období prvých dvoch kvartálov 2024 na Slovensku. R. Gális sa zúčastnil seminára venovaného astronomickému vzdelávaniu Shaw-IAU Workshop on Astronomy for Education, ktoré sa konalo online 12. - 15. novembra 2024. Tiež sa zúčastnil online pracovných stretnutí Národných koordinátorov pre astronomické vzdelávanie IAU, ktoré sa konali v dňoch 18. apríla a 18. júla 2024. *Novozvolený národný koordinátor IAU pre popularizáciu astronómie na Slovensku* Ľ. Hambálek (AsÚ SAV) sa zúčastnil online pracovných stretnutí Národných koordinátorov pre popularizáciu astronómie IAU, ktoré sa konali v dňoch 25. a 26. novembra a 11. decembra 2024.

Vyšehradsky fond s partnermi vyhlásili (do 6. januára 2025) súťaž o plagát k vesmírnemu letu pre občanov starších ako 10 rokov z krajín V4. Cieľom je pripraviť plagát na tému vesmírnych letov a ich prepojenia s materskou krajinou, zároveň by mal inšpirovať verejnosť. Posudzuje sa posolstvo, vizuálna prítlačivosť a efektívnosť reprezentácie hodnôt vesmírneho prieskumu pre krajiny V4. Ľ. Hambálek preložil a zdieľal výzvu na internetových stránkach a sociálnych sieťach.

6/ 100 hodín astronómie – projekt IAU

Projekt *IAU 100 hodín astronómie* je určený pre všetkých, aby mohli zažiť 100 hodín naplnených aktivitami spojených s astronómiou. Cieľom je umožniť čo najväčšiemu počtu ľudí, najmä deťom získať základné znalosti o vesmíre, ktoré ho sme všetci súčasťou. V roku 2024 sa projekt konal v dňoch 1. – 4. októbra. R. Gális (Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach) zorganizoval v rámci 100 hodín astronómie podujatie Mexické čierne Slnko, ktoré sa uskutočnilo v stredu 2. októbra 2024 v priestoroch planetária Centra voľného času v Košiciach a súčasne online. Podujatie začalo premietaním dokumentárnych filmov a pokračovalo prednáškou Mexické čierne Slnko, ktorú predniesol známy slovenský astrofotograf Ing. Róbert Barsa. V prednáške spojennej s cestopisom účastníkom porozprával o tom, ako sa v apríli 2024 skupina odvážnych slovenských astronómov vydala na expedíciu za pozorovaním úplného zatmenia Slnka až do ďalekého Mexika. Podujatie pokračovalo projekciou hviezdnej oblohy v planetáriu. Na podujatí sa zúčastnilo vyše 30 účastníkov a prednáška je dostupná online.

7/ Meno pre kvázimesiac Zeme – projekt IAU

IAU v spolupráci s podcastom Radiolab vyhlásili súťaž pre verejnosť na pomenovanie telieska, ktoré bolo objavené v roku 2004 a doposiaľ nesie označenie (164207) 2004 GU9. Súťažiaci mohli od júna do októbra posielat' návrhy mien v súlade s pravidlami IAU. Celkovo prišlo viac ako 3000 návrhov z viac ako 90 krajín. Bolo vybraných 7 finalistov (žiadny zo Slovenska), za ktorých sa dalo hlasovať od 1. novembra do 30. decembra. R. Gális a Ľ. Hambálek zabezpečili informovanosť o tejto aktivite prostredníctvom internetových stránok a sociálnych sietí.

8/ Prijatie a návrhy nových členov IAU

Na základe výzvy predsedu SNKA sa na juniorské členstvo v roku 2024 neprihlásil žiaden kandidát. Do kategórie „individuálny člen“ sa prihlásil RNDr. Roman Nagy, PhD. (Fakulta matematiky, fyziky a informatiky, Univerzita Komenského, Bratislava). Následne prebehol proces schvaľovania kandidáta členmi SNKA. Komitét schválil kandidatúru RNDr. Romana Nagya, PhD. na individuálne členstvo v IAU. Zápisnica zo schvaľovania kandidatúry na juniorské a individuálne členstvo v IAU v roku 2024 je k dispozícii na internetovej stránke SNKA (https://www.astro.sk/snciau/docs/2024/zapis_individualny_2024.pdf). Na základe výsledku hlasovania predseda SNKA potvrdil kandidáta na stránke úradu IAU. O prijatí kandidáta rozhodne výbor IAU v apríli 2025.